

ONTWIKKELING GLASTUINBOUW IN GELDERLAND VRAAGT HEROVERWEGING

Marc Ruijs

De plannen rond de uitbreiding van de glastuinbouw in Gelderland vragen om heroverweging. Is de uitbreiding van fase 2 van het landbouwontwikkelingsgebied (LOG) Bergerden met circa 110 ha nettoglas na 2010 wel noodzakelijk? Dit onderzoek concludeert dat in het licht van de landelijke ontwikkelingen en gezien de streekplannen van andere provincies de ontwikkelingsplannen van de glastuinbouw in Gelderland nog eens goed moeten worden bekeken.

Gelderse glastuinbouw

In 2005 bedroeg het areaal glastuinbouw in Gelderland 723 ha, waarvan circa 150 ha in het LOG-Bergerden en circa 300 ha in de Bommelerwaard (tabel 1). De overige 275 ha glas, waarvan ongeveer 70 ha ondersteunend glas, ligt verspreid of in kleinere clusters. De glastuinbouw in Gelderland bestaat uit snijbloemen (366 ha), pot/perkplanten (158 ha) en glasgroenten (115 ha) en omvat bijna 7% van het Nederlandse areaal glastuinbouw.

Tabel 1 Areaal glastuinbouw in Gelderland in 2005 en indicatief areaal glastuinbouw volgens streekplan Gelderland 2005 (ha nettoglas)

	LOG Bergerden	Bommeler- Waard b)	Overig Gelderland c)	Totaal Gelderland
Areaal in 2005 a)	149	298	276	723
Indicatief planareaal 2005-2015	350	450	400	1.200

a) Bron: CBS; b) Bron: CBS en Beoordelingskader STIDUG 2002, bewerking LEI; c) LEI, bewerkt (uitbreiding glastuinbouwbedrijven tot 'duurzame omvang' en uitbreiding ondersteunend glas met 20%).

Streekplan Gelderland 2005

In het streekplan Gelderland 2005 (2005-2015) zijn twee concentratiegebieden aangewezen voor de glastuinbouw: het LOG-Bergerden met circa 1.000 ha en de Bommelerwaard met circa 1.550 ha. Deze arealen zijn inclusief de ruimte voor infrastructuur, groen, water en dergelijk. Voor het LOG-Bergerden betekent dit omgerekend circa 350 ha nettoglas. Het nettoareaal glas in de Bommelerwaard kan worden benaderd op circa 450 ha. Precieze cijfers zijn niet vermeld, omdat er gebieden zijn met glasondersteunende functies en er gedurende de streekplanperiode ongeveer 160 ha glas zal verdwijnen door functiewijziging. Voor kleinere concentraties (minder dan 100 ha bruto glas met minimaal 10% nettoglas) biedt het streekplan mogelijkheden voor verdere ontwikkeling tot regionale clusters. Dit wordt aan de regio's zelf overgelaten. Voor de 275 ha glas in overig Gelderland zijn er groeimogelijkheden tot circa 400 ha glas.

Relatie tot landelijke ontwikkeling

Het streekplan Gelderland 2005 biedt de tuinbouwbedrijven de mogelijkheden om tot 2015 in totaal circa 1.200 ha glas te realiseren. Dit is bijna 500 ha meer dan het areaal glas in 2005. Voor heel Nederland wordt in 2015 een areaal glastuinbouw van ongeveer 11.500 ha nettoglas verwacht, een toename van 1.000 ha. Volgens de ruimteplannen voor glastuinbouw in Gelderland, zou de uitbreiding in deze provincie bijna 50% van de verwachte groei voor de Nederlandse glastuinbouw omvatten. Echter, ook andere (glastuinbouw)provincies hebben streek- en bestemmingsplannen met mogelijkheden voor de ontwikkeling van nieuw en duurzaam glas. De groeiplannen van alle provincies bij elkaar zullen de verwachte groei van het areaal glas in Nederland ruimschoots overschrijden.

Plannen mogelijk herzien

De partijen die het Bestuurlijk Afsprakenkader herstructurering Glastuinbouw in 2000 hebben gesloten, zouden zichzelf de vraag moeten stellen of alle plannen voor glastuinbouwontwikkeling op korte en middellange termijn wel doorgang moeten vinden. Het verdient aanbeveling de in 2005 gehouden evaluatie van het ruimtelijke beleid van de glastuinbouw te koppelen aan de groeiverwachting van het areaal glastuinbouw voor 2015. Op basis daarvan kan dan een heroverweging plaatsvinden en moet worden nagegaan welke plannen voor glastuinbouwontwikkeling op korte termijn door kunnen gaan en welke plannen (tijdelijk) worden aangehouden. In die afweging dient nadrukkelijk rekening te worden gehouden met de wensen van ketenpartijen, de ligging van de locaties ten opzichte van transportassen en logistieke knooppunten, milieu en energie en de ruimtelijke inpassing in vooral 'maagdelijke' gebieden. Er zijn in ieder geval aanwijzingen dat vasthouden aan de huidige plannen kan leiden tot (grote) financiële gevolgen voor (glastuinbouw)gemeenten en andere financiers. Daar is niemand bij gebaat.